

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

kirjaamo@rovaniemi.fi

Lausuntopyyntö 24.1.2024

Napapiirin Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemus, Heiskarinselän sora-alue, Heiskarinselän 1-luokan pohjavesialue, Tervola

Hakemus

Napapiirin Kuljetus Oy hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista lupaa maa-aineksen murskaamiselle Tervolan kunnan Heiskarinselän alueella sijaitsevalle tilalle Uusikokela RN:o 9:14, kiinteistötunnus 845-404-9-14. Kohde sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella ja arvokkaalla harjualueella. Alueella on 30.6.2030 saakka voimassa oleva maa-aineslain (555/1981) mukainen lupa hiekan ja soran ottamiselle. Ympäristölupaa haetaan voimassa olevaksi maa-ainesluvan mukaisesti.

Hakemuksessa todetaan, että nyt haettavalla luvalla murskattava aines on peräisin samalla kiinteistöllä sijaitsevalta maa-ainestenottoalueelta tilalla Uusikokela RN:o 9:14, kiinteistötunnus 845-404-9-14. Alue sijaitsee Heiskarinselän pohjavesialueella.

Alueelle haetaan ympäristölupaa soran murskaukseen. Hakemuksen mukaan alueelle sijoitettava siirrettävä murskauslaitos toimii murskaustöiden kysynnän mukaan 0–4 kk vuodessa ja murskauskertoja arvioidaan olevan vuodessa 0–2. Murskausten välillä laitos siirretään pois. Alueella ei harjoiteta räjäytystyötä. Alueelle varastoidaan murskattuja maa-ainestuotteita ja mursketuotteiden valmistuksen keskimääräiseksi tuotannoksi on arvioitu noin 15 000 t vuodessa ja maksimituotannoksi 50 000 t vuodessa.

Hakemuksen mukaan murskauksen pääasialliset ympäristövaikutukset ovat melu sekä leijuva ja laskeutuva pöly. Näihin voidaan vaikuttaa murskauslaitoksen sijoittelun avulla ja pintamaiden sekä varastokasojen käytöllä melu- ja pölyesteinä. Murskauksessa syntyvää pölyn leviämistä voidaan ehkäistä laitoksen seulastojen ja kuljettimien koteloinneilla. Muut ympäristövaikutukset alueella muodostuvat työkoneiden ja valmiiden tuotteiden kuljetuksiin käytettävän kuljetuskaluston liikennöinnistä alueella.

Hakemuksessa esitetään, että siirrettävän murskaamon vuoksi pohjavesiä suojaava tiivis suojausrakenne rakennetaan sille alueelle mihin murskaamo sijoitetaan. Kalvorakenne puretaan murskauksen päätteeksi. Ottotoiminnan edetessä tämä suojaava kalvorakenne rakennetaan aina ennen murskauksen aloitusta, sillä murskaamon paikka voi vaihdella toimintakausittain. Murskauslaitoksen tarvitsema energia tuotetaan aggregaatilla.

LAUSUNTO NAPAPIIRIN KULJETUKSEN YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEEN

Asia Napapiirin kuljetus Oy hakee maa-aineslain (555/1981) ja ympäristösuojelulain (527/2014) mukaista lupaa maa-aineksen murskaamiseen.

Rovaniemen ympäristölautakunta on pyytänyt lausuntoa Tervolan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta 1.3.2024 mennessä.

Selostus Toiminta sijaitsee Tervolan kunnassa, Runkauksen kylässä, Heiskarinselkä Uusikokela RN:o 845–404–9–14. Ympäristölupaa haetaan Heiskarinselän sora-alueelle olemassa olevan ottoluvan yhteyteen. Voimassa oleva lupa on maa-aineksen ottolupa Nro: T1/2020 diaari:2020–332. Lupa on voimassa 30.6.2030 saakka.

Maa-ainesalueen pinta-ala on noin 4,1 ha. Valmiita maa-aines tuotteita hiekkaa ja soraa ja sora-murskettä saadaan arviolta vuodessa keskimäärin 15 000 tonnia ja maksimituotannoksi 50 000 tonnia vuodessa. Maa-ainesten ottoa suoritetaan olemassa olevan ottoluvan mukaisesti.

Alueelle sijoitettava murskauslaitos toimii murskaustöiden kysynnän mukaan 0–4 kk vuodessa. Murskauskertoja hakemuksen mukaan on 0–2 kertaa vuodessa. Murskauskäytien välissä laitos viedään pois alueelta. Murskauksen toiminta tapahtuu arkipäivisin klo 7:00-22:00 välisenä aikana. Alueella ei harjoiteta räjäytystöitä. Alueella varastoidaan murskattuja maa-ainestuotteita ja niitä kuormataan ja kuljetetaan arkipäivisin klo 06.00-22:00 välisenä aikana sekä erityisen tarpeen vaatiessa lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7:00-18:00 välisenä aikana.

Alueelle johtaa Ollakanojantieltä yleinen metsäautotie, joka on hiekkatie. Ottoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole vakituista asutusta. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä ottoalueesta.

Hakija on arvioinut, ettei toiminnalla ole merkittävää vaikutusta yleiseen viihtyvyyteen tai ihmisten terveyteen. Vaikutuksia on arvioitu jo ottolupaa hakiessa ja toimiessa ELY:n ja ympäristöviranomaisen antamien määräysten mukaan, vaikutuksia ympäristöön ei ole enempää kuin mitä jo olemassa olevalla ottotoiminnalla on.

Soraottoalueelle sijoittuu pohjavesialueelle 1284536/ Heiskarinselkä vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. ELY-keskuksen mukaan ottoalue sijoittuu vedenottamon arvioidun

20.2.2024

Hakemuksen mukaan tuotantotoiminnan vaatimat polttoaineet varastoidaan lukituissa kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat varustettu ylitäytönestimillä. Tankkauslaitteistot ovat varustettu sulkuventtiileillä. Öljytuotteita ei varastoida alueella muulloin kuin laitoksen toimiessa. Polttoaineiden ja öljyjen säilytys sekä tankkaukset suoritetaan tukitoiminta-alueella.

Toiminnan tarkkailuksi esitetään työvuorojen alussa tehtävää silmämääräistä koneiden tarkastusta sekä pohjaveden tarkkailua 2–4 kertaa vuodessa ja pohjavesinäytteen ottoa kerran vuodessa. Öljyjen ja polttoaineiden kulutusta tarkkaillaan ja verrataan tuotettuun maa-aineksen määrään.

Kaavatilanne

Hakemuksessa esitetään, että alue on osoitettu Länsi-Lapin maakuntakaavassa merkinnöillä EP2894 Puolustusvoimien varastoalue ja SV1969 Suojavyöhyke Puolustusvoimien Rakkaviidan varaston ympärille.

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu murskausalue sijaitsee 11.9.2015 lainvoiman saaneen Länsi-Lapin maakuntakaavan mukaisella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4508) sekä suojavyöhykkeellä (sv 1969, Puolustusvoimien Rakkaviidan varaston suojavyöhyke). sv -merkinnällä osoitetaan aluetta, jolla on Puolustusvoimien ammusvaraston sijoituksesta johtuva räjähdysvaara. Kaavamääräyksen mukaan sv -alueella *"suunniteltaessa alueen käyttöä tulee puolustusvoimille ja pelastusviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen"*. Lisäksi maakuntakaavassa on murskausalueen kohdalle osoitettu voimajohdon yhteystarve (z).

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että ympäristölupahakemuksen mukaiselta toiminta-alueelta tai sen arvioidulta vaikutusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (LajiGis 16.2.2024, Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 16.2.2024).

Lähialueilta on aikaisempia havaintoja törmäpääskyn pesistä ja on mahdollista, että toiminta-alueella tulee esiintymään törmäpääskyjen pesintöjä maa-ainesten oton ja ympäristöluvan mukaisen murskauksen aikana. Törmäpääskyjen pesinnän mahdollisuus tulisi huomioida lupamääräyksissä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) rauhoitettu (69 §), erittäin uhanalainen ja kiireellisesti suojeltava lintulaji. Törmäpääskyn pesien vahingoittaminen ja pesinnän häiritseminen on kielletty luonnonsuojelulain 70 §:n ja lintudirektiivin nojalla. Erityisen suurta melua aiheuttavat toimenpiteet tulee ajoittaa törmäpääskyn pesintäajan ulkopuolelle. Törmäpääskyn pesintäaika on 1.5.–31.8. Usein lentokykyiset poikaset palaavat pesälleen yöksi vielä päivän ruokailuilta pesinnän

suojavyöhykkeen ulkopuolelle. Hakemuksen mukaan pohjavesien pintaa tarkkaillaan 2–4 kertaa vuodessa ja pohjavesinäyte otetaan kerran vuodessa.

Toiminnassa tulee ottaa huomioon seuraavat asiat

Toiminnasta ei saa aiheutua elinympäristöön, naapureille eikä asutukselle melu-, pöly- tai värinähaittaa. Mikäli soraa, kiviainesta tai pölyä kulkeutuu yleiselle tielle esimerkiksi kuljetuksen aikana haitallisessa määrässä, tulisi haitta poistaa. Toiminnan aikana tulee käytettävän tien mahdollinen pölyäminen ja kastelemisen tarve ottaa huomioon pölyhaitan vähentämiseksi. Terveystoimintaviranomaisella ei ole muuta huomautettavaa, mikäli toiminta tapahtuu hakemuksessa kuvailulla tavalla.

Perustelut

Terveystoimintaviranomaisen periaatteiden mukaisesti elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy (terveydensuojelulaki 763/1994, 2 §)

Pohjaveden suojeleminen perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta

Marja Inkilä
terveystoimintaviranomainen
marja.inkila@tornio.fi
Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta

Dokumentin jakelu Alueen terveystoimintaviranomaiselle

20.2.2024

loppuvaiheessa. Törmäpääskyn pesintätörmät tulee jättää kaiken maahan kajoavan toiminnan ulkopuolelle. Säännöllisesti käytössä olevia pesäkolonioita ei saa hävittää myöskään pesimääjan ulkopuolella ilman Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoa siitä, tarvitseeko kolonian tuhoaminen luvan poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäädöksistä eikä ilman poikkeamislupaa, mikäli viranomaisen em. lausunnossa niin edellyttää. Lausuntopyyntö lähetetään osoitteeseen kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi ja se kannattaa laittaa ennakkoon hyvissä ajoin (useaa kuukautta) ennen aiottua pesäkoloniatörmän tuhoamista.

Suunnitellusta murskausalueesta lähimmillään n. 740 metriä koilliseen sijoittuu yksityismaan suojelualueet Vaarinpuiston luonnonsuojelualue (YSA 232513) ja Aholan luonnonsuojelualue (232827). Soran murskauksesta ei ennalta arvioiden katsota aiheutuvan haitallisia vaikutuksia edellä mainituille yksityisille suojelualueille.

Pohjavesialue ja arvokas harjualue

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu Heiskarinselän (1284536) vedenhankinta varten tärkeälle pohjavesialueelle (1-luokka). Muodostuma sijaitsee laajassa, kaarevassa harjuselänteessä, jonka aines on pääosin soraista hiekkaa. Harjun länsipää on ohuen (0,3–0,5 m) peitemoreenin alla. Harju on loivamuotoinen, keskiosastaan kapean harjumainen, noin kolme kilometriä pitkä ja 10–15 metriä korkea. Selänteessä on katkeama luoteisosassa. Rinteillä ja kaakkoispään sivutasanteella on jonkin verran matalia rantavalleja. Pohjavesi virtaa muodostuman pituussuunnassa luoteeseen. Osa pohjavedestä purkautuu Heiskarinseljänrämeeen kautta Runkausjokeen. Pohjavesialueen luoteispäässä on Meri-Lapin vesi Oy:n vedenottamo, jolta on lupa ottaa vettä 300 m³/d (Pohjois-Suomen vesioikeus, 16.2.2000). Suunnitelma-alue sijaitsee noin 850 m etäisyydellä vedenottamosta itään.

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu lisäksi Heiskarinselän arvokkaalle harjualueelle. Harjualueen raja-alue on tarkistettu Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) 1. vaiheen yhteydessä (2015). Muodostuma erottuu suovaltaisesta ympäristöstään melko selvästi. Inventoinnin mukaan alueella on merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä ja maisemakuvallisia arvoja.

Sovellettava lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläölovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

20.2.2024

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7c ja 7e mukaan muun muassa kivenlouhimolle, kiinteälle tai siirrettävälle murskaimelle tulee hakea ympäristölupaa, mikäli toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 vuorokautta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset mm. päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä sekä toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista.

Ympäristönsuojelulain 66 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien, kuten rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista.

Ympäristönsuojelulain 87 §:n mukaan ympäristöluvan myöntämistä koskeva päätös määrätään olemaan voimassa toistaiseksi. Se voidaan kuitenkin määrätä olemaan voimassa määräajan toiminnanharjoittajan hakemuksesta tai jos siihen on toiminnan erityisiin ominaisuuksiin, siinä käytetyn tekniikan tai käytettyjen menetelmien uutuuteen tai toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvä painava syy. Määräaikainen ympäristölupa raukeaa määräajan päättyessä, jollei lupapäätöksessä ole toisin määrätty. Lisäksi lain 47 a §:ssä tarkoitetun maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan voimassaoloajasta säädetään maa-aineslain 10 §:ssä.

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Maa-aineslain 4 a §:ssä tarkoitetun maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisen luvan voimassaoloon sovelletaan, mitä tässä pykälässä (MAL 10 §) säädetään luvan voimassaolosta.

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä häiriintyviin kohteisiin sekä mm. toiminnan aiheuttamista melu- ja pölypäästöistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010).

Hakemusasiakirjat

Lapin ELY-keskus huomauttaa, että koska toiminnanharjoittaja hakee pelkkää ympäristölupaa, tulisi hakemusasiakirjana käyttää ympäristölupahakemuskaavaketta, ei maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupakaavaketta. ELY-keskus myös kiinnittää huomiota hakemukseen liitetyn murskaussuunnitelman sisältöön, josta saa paikoin kuvan, että alueelle haettaisiin myös maa-aineslain mukaista lupaa hiekan ja soran ottamiselle. Hakemukseen tai suunnitelmaan ei myöskään ole liitetty alueelle suunnitellun murskauslaitoksen suoja-alueesta erillistä tarkempaa suunnitelmaa tai esim. läpileikkausta sen rakenteista. Lupaviranomaisella tulee asiaa ratkaistessaan olla käytettävissä oikeat ja tarkoituksenmukaiset asiakirjat.

20.2.2024

Edellytykset murskaustoiminnalle

Lapin ELY-keskus katsoo, että koska kyseessä on hakemuksen perusteella kiinteästi olemassa olevaan maa-aineslupaan liittyvä toiminta, tulee ympäristöluvan olla ajallisesti yhtenevä maa-ainesluvan kanssa (YSL 87 §, MAL 10 §).

ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen, mutta kaavamääräyksen mukaisesti puolustusvoimille ja pelastusviranomaiselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Suunniteltu murskaustoiminta sijoittuu Heiskarinselän vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle, ja alueelta saatavilla olevien tietojen perusteella on todennäköistä, että pohjavesi virtaa muodostuman pituussuunnassa luoteeseen. Pohjavesi virtaa siten hakemusalueelta kohti pohjavesialueen luoteispäässä (n. 850 metrin etäisyydellä) olevaa vedenottamo.

ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta, kuten murskaustoiminta, tulisi aina ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle ja alueelle, jossa maaperä on tiivis. ELY-keskus myös muistuttaa, että ympäristönsuojelulain mukainen pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) on ehdoton.

Mikäli muualle sijoittaminen ei ole mahdollista, tulee murskaustoimintaa suunniteltaessa kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojaustoimenpiteisiin, sillä alue sijaitsee pohjavesialueen muodostumisalueella ja hakemuksen perusteella alueen maaperä on hyvin vettä johtavaa (hiekkaa ja soraa).

Toiminnassa tulee huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita.

ELY-keskus korostaa, että toiminnan järjestämisessä alueella tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, ja aluetta koskevien suunnitelmien tulee olla erityisen laadukkaasti toteutettuja. Lapin ELY-keskus korostaa, että murskaustoiminta ei missään tilanteessa saa vaarantaa alueella toteutettavaa talousvedenhankintaa.

Seuraavassa on esitetty yleisiä periaatteita murskaustoiminnalle.

Murskaus

Lapin ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla

20.2.2024

tiivaita (esimerkiksi HDPE-kalvo) ja öljyä kestäviä. Suojausratkaisun tekniset ominaisuudet tulee yksilöidä. Rakennettava suoja-alue tulee toteuttaa siten, ettei sinne pääse virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiville alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Tässä yhteydessä erityistä huomiota tulee kiinnittää suojausrakenteen reunavallien riittävään korkeuteen ja toimivuuteen. Suoja-altaaseen kertyviä vesiä ei pohjavesialueella voida imeyttää maaperään (YSL 17 §).

Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvovan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto.

Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee altaan massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet lieventävät melun leviämistä ympäristöön. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista.

ELY-keskus myös muistuttaa, että pohjavesialueella voidaan murskata vain samalta pohjavesialueelta peräisin olevaa kiviainesta. Muualta tuotua ainesta ei pohjavesialueella saa varastoida tai murskata. Lisäksi jättemateriaalin murskaaminen ja varastointi on pohjavesialueella kielletty.

Tarkkailu

Hakemuksessa on toiminnan tarkkailuksi esitetty työvuorojen alussa tehtävää silmämääräistä koneiden tarkastusta sekä pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailua 2–4 kertaa vuodessa ja pohjavesinäytteen ottoa kerran vuodessa. Lisäksi öljyjen ja polttoaineiden kulutusta tarkkaillaan ja verrataan tuotettuun maa-aineksen määrään.

Lapin ELY-keskus katsoo, että alueelle suunniteltu murskaustoiminta edellyttää toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailua (YSL 6 §, 52 § ja 66 §). ELY-keskus katsoo, että tarkkailua voidaan toteuttaa esitetyn mukaisesti, mutta kuitenkin vähintään siten kuin alueelle myönnettyssä maa-ainesluvassa (Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta, 27.5.2020, § 69) on määrätty (pinnantasot vähintään neljä (4) kertaa vuodessa ja laatu kerran vuodessa kesä-heinäkuussa).

20.2.2024

Pohjavesinäytteenottoon sertifioidun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet näytteenottovuosina kesäkuussa. Tehtävät veden laadun määrittäykset ovat vähintään: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, öljyhiilivedyt (C₄-C₄₅, kevyet, keskiraskaat ja raskaat jakeet, määrittäysraja 50 µg/l). Määrittäysmenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso.

Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti. Määrittäystulosten lisäksi tarkkailuraportista tulee ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrittäyksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että alueella sijaitsevien tai alueelle asennettävien havaintoputkien putkikortit on toimitettu Lapin ELY-keskukselle havaintopaikan tallennusta varten, jotta määrittäykset tekevä laboratorio voi toimittaa tarkkailutulokset myös suoraan pohjavesitietojärjestelmään (Pisara/Povet). Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että laboratorio vie tulokset pohjavesitietojärjestelmään.

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus toteaa, että mikäli alueelle myönnetään ympäristönsuojelulain mukainen lupa murskaustoiminnalle, luvan voimassaoloajan tulee olla yhteneväinen toimintaan liittyvän, voimassa olevan maa-ainesluvan kanssa.

Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että toiminnan järjestämisessä tulee huomioida törmäpääskyjen mahdollinen esiintyminen alueella, ja että erityisen suurta melua aiheuttavat toimenpiteet tulee ajoittaa törmäpääskyn pesintäajan (1.5.–31.8.) ulkopuolelle.

ELY-keskus edellyttää, että pohjaveteen ja maaperään kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi alueelle rakennetaan suoja-alue, ja korostaa, että murskaustoiminta ei missään tilanteessa saa vaarantaa alueella toteutettavaa talousvedenhankintaa.

ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle. Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Piippa Wäli (luonto).

20.2.2024

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pia Lindholm ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen.

Tämä asiakirja LAPELY/413/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/413/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lindholm Pia 20.02.2024 16:09

Ratkaisija Ruokanen Leena 20.02.2024 16:11